

Perhevapaat lapsikohtaisiksi

Uudistus uskallettava kohdistaa lapsia eriarvoistaviin rakenteisiin

Monimuotoiset perheet -verkosto on huolissaan siitä, että perhevapaauudistus on jäämässä torsioksi.

Perhevapaita uudistettaessa tulee huomioida ja korjata ne puutteet, jotka havaittiin Sosiaali- ja terveysministeriön monimuotoisten perheiden perhevapaiden korjaustarpeita kartoittaneen työryhmän työskentelyssä. Työryhmän mietintö julkaistiin marraskuussa 2015 (STM muistioita 2015:45).

Näiden puutteiden korjaamiseksi on perhevapaajärjestelmään tehtävä rakenteellinen uudistus ja otettava lähtökohdaksi perheiden monimuotoisuus. Uudistus, joka ei koske järjestelmän rakenteisiin, ei tule korjaamaan järjestelmään sisältyviä ongelmia.

Perhevapaiden tulisi olla lähtökohdiltaan **lapsikohtaisia** siten, että jokaisella perheeseen syntyvällä tai adoptoitavalla **lapsella on yhtäläinen oikeus perhevapaisiin**. Monimuotoiset perheet -verkoston oman perhevapaamallin keskeinen ajatus onkin, että **raha seuraa lasta**. Malli löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta <https://monimuotoisetperheet.fi/perhevapaamalli/>

Mallin mukaan jokaisella lapsella on syntyessään oikeus tulla hoidetuksi kotona tietty määrä päiviä. Yhtä aikaa syntyvien tai adoptoitavien lasten osalta malliin sisältyy nykyisenkaltainen monikkokorotus, mutta myös **isyyssrahan muuttaminen lapsikohtaisiksi**. Sen, kuka lasta kotona hoitaa, tulee olla mahdollisimman pitkälti perheen itsensä päätettävissä.

Monimuotoiset perheet -verkosto antaa mielellään perheiden kanssa työskennellessä kertyneen asiantuntemuksensa työryhmän käyttöön. Erialaisten perhemuotojen kannalta hyvään lopputulokseen pääsemisessä on saatu lukuisia hyviä kokemuksia yhteistyöstä valmistelijoiden ja järjestöjen välillä – perheiden tilanteet ovat usein niin monimutkaisia, että niiden huomioimiseen vaaditaan myös järjestöihin kertyvää tietoa.

Tärkeimmät korjattavat asiat

- Yhden vanhemman perheiden muita lyhyemmät vanhempainrahat
- Monikkoperheiden isyyssraha lapsikohtaiseksi
- Adoptioperheille yhdenvertaiset vanhempainrahapäivät lapsen saapumisiästä riippumatta
- Mahdollisuus jakaa vanhempainpäivärahoja myös muille kuin juridisille vanhemmille (vanhemman puoliso, muu lapselle läheinen henkilö)
- Perhehoitajille oikeus hoitovapaaseen, kun perheeseen sijoitetaan lapsi
- Lapsen kuollessa vanhemmille oikeus 45 päivän vanhempainpäivärahaan